

XXII. školsko Natjecanje iz hrvatskoga jezika
2. veljače 2017.

četvrti (IV.) razred

zaporka

--	--	--	--	--	--

(peteroznamenasti broj i riječ)

broj bodova:

80

--

Upute natjecateljima

1. Test se piše 90 minuta.
2. Prije rješavanja testa treba pažljivo ispuniti listić sa zaporkom (čitljivo i pravopisno točno).
3. Natjecatelj zaporku treba napisati na bijelu i žutu omotnicu te na prvu stranicu testa.
4. Zadatke testa treba pažljivo pročitati.
5. Treba pažljivo slijediti upute u zadatku.
6. Rješenja treba upisivati plavom kemijskom olovkom na za to predviđena mjesta.
7. U testu nije dopušteno precrtavanje, ispravljanje i šaranje (ako postoje nedoumice pri oblikovanju točnih odgovora, treba se koristiti radnim papirom dobivenim od škole).
8. Odgovori ne smiju biti pisani tiskanim slovima.
9. Odgovori trebaju biti pravopisno i gramatički točni.
10. Nakon završetka pisanja test, radni papir i bijelu omotnicu treba staviti u žutu omotnicu koju treba predati članu Povjerenstva.
11. Nakon objave privremene ljestvice poretka natjecatelj ima pravo uvida u test i pravo na pisanu žalbu.

Želimo Ti uspjeh na Natjecanju!

Školsko povjerenstvo:

1. _____
(predsjednik Školskoga povjerenstva)

2. _____
(član Školskoga povjerenstva)

3. _____
(član Školskoga povjerenstva)

1. Prepiši pisanim slovima, prema pravilima o pisanju velikoga i maloga početnog slova, dijelove rečenica ispod crte otisnute velikim tiskanim slovima.

Svi su dalmatinski gradovi u protekloj sezoni zabilježili povećanje broja turista. Među njima je i Zadar koji strane goste privlači novim atrakcijama poput _____ za
MORSKIH ORGULJA

koje je arhitekt Nikola Bašić 2006. godine osvojio brojne nagrade o čemu je, među ostalim novinama, opširno izvještavao i _____. Nalaze se na zapadnome dijelu
NARODNI LIST

_____, a u njihovoj je
OBALE KRALJA PETRA KREŠIMIRA ČETVRTOGA
neposrednoj blizini _____, instalacija s koje se pruža prekrasan pogled na
POZDRAV SUNCU

_____ i Velebit na sjevernoj strani.
ZADARSKI KANAL

5	
---	--

2. Napiši u sljedećoj rečenici *ije, je ili e* na prazne crte u riječima.

Prim____tio je velik sv____ćnjak na stolu, pa iako su gorjele samo dvije od šest sv____ća, on svejedno nije mogao pretrp____ti njihov miris.

4	
---	--

3. Napiši u sljedećoj rečenici slovo *č* ili *ć* na prazne crte u riječima.

Bio je malo ____aknut pa je cijelo vrijeme ____u ____ao na podu iš____ekuju____i da se otvore vrata ____elije.

4	
---	--

13	
----	--

4. Odredi padeže podcrtanim riječima u sljedećemu tekstu tako da iznad sklonjive riječi navedeš uobičajenu kraticu (N, G, D, A, V, L, I).

Vjetar visine ga je njiho,

I on je stao da žari,

Al oči sviju ljudi bjehu

Uprte u zemne stvari.

(Dobriša Cesarić, *Oblak*)

5	
---	--

U zadatcima 5. – 24. odgovore napiši na pripadajuće crte.

5. Odredi glagolske kategorije vremena ili načina podcrtanim riječima.

Kada budete ušli u njezin stan, osjetit ćete miris zagorena mlijeka. Sami ste krivi: derah se iz svega glasa, ali vi ne dodoste. Ne bih se bio tako naljutio da se to ne ponavlja skoro svake subote.

budete ušli _____

osjetit ćete _____

ste _____

derah _____

dodoste _____

bih se bio naljutio _____

6	
---	--

11	
----	--

6. Odredi vrstu prenesenoga značenja podcrtanih leksema u sljedećim rečenicama.

- A) Čitaš li Ujevića? _____
- B) Prevarit će te, Marko je pravi lisac. _____
- C) Cijeli je grad izišao na ulice. _____
- D) Atletika je kraljica sportova. _____

4	
---	--

7. Odredi vrste značenjskih odnosa između sljedećih leksema.

- A) nada – Nada _____
- B) nada – očaj _____
- C) nada – očekivanje _____
- D) nãda (prijedlog) – náda (imenica) _____

4	
---	--

8. Od sljedećih sintagmi odredi one čije sastavnice imaju značenjska obilježja oksimorona.

svijetla tmina, mračna staza, svijetla budućnost, inteligentna budala, hrabra ludost,

korisna šteta, lanjski snijeg, novi fosili

_____	_____
_____	_____

4	
---	--

12	
----	--

9. Odredi vrstu podcrtanim antonimima u sljedećim rečenicama po podrijetlu, a zatim i po naravi značenjske opreke.

Crna haljina činjaše mu se oklopom orijaša na prsima patuljka.

Pred ogradom stajaše djevojka... pred kućom stajaše starica.

U taj par bijaše na svijetu u jedan mah živi mrtav.

(prema: August Šenoa, *Prijan Lovro*)

antonimi	po podrijetlu	po naravi značenjske opreke
orijaša – patuljka	_____	_____
djevojka – starica	_____	_____
živ – mrtav	_____	_____

3	
---	--

10. U kojemu su značenjskome odnosu podcrtani leksemi?

Doista su ozbiljno i studijski počeli snimati svoj prvi studijski album.

studijski – studijski _____

1	
---	--

11. Zamijeni podcrtane posuđenice u sljedećoj rečenici hrvatskim istoznačnicama.

U originalu je pisalo da nijedno sredstvo nije efikasno u suzbijanju parazita.

originalu _____

efikasno _____

parazita _____

3	
---	--

7	
---	--

12. Odredi leksički sadržaj podcrtanim homonimima u sljedećim rečenicama.

A) Kupit ću atlas za šal i ukras će biti planinski atlas.

B) Sijalo se marljivo dok je jako sijalo.

C) Oblili su kamen, ali ga nisu oblili pa je prašnjav.

A) _____

B) _____

C) _____

6	
---	--

13. Na koji su način nastali podcrtani homonimi u sljedećim rečenicama?

A) Kupit ću atlas za šal i ukras će biti planinski atlas. _____

B) Teško je biti pravedan, a biti mačem. _____

C) Susjedov jarčić upao je u obližnji jarčić. _____

3	
---	--

14. Odredi vrstu podcrtanim posuđenicama u sljedećim rečenicama.

Kad je izišao iz banke, Paulo se zaputio prema obližnjem restoranu. Sjeo je, naručio paellju,
izvadio penkalu i počeo nešto bilježiti.

internacionalizmi: _____

egzotizmi: _____

eponimi: _____

4	
---	--

13	
----	--

15. Kojemu funkcionalnom stilu hrvatskoga standardnog jezika pripadaju sljedeći tekstovi?

A) *S obzirom na priložene dokumente u dosjeu 8/1996, odbijamo gore navedeni naslov. Svi dokumenti bit će vraćeni u propisanom roku.*

B) *Zagrebačka burza: promet najniži od kraja lipnja 2006.
03.12.2008. Hrvatska. Današnja trgovina na Zagrebačkoj burzi izgledala je kao da je u pitanju kakav organizirani bojkot kupnje koji, barem kada su u pitanju domaći potrošači i njihovi obilasci shopping centara, najčešće ne uspije.*

2	
---	--

16. Odredi vrstu podcrtanim dijalektizmima u sljedećim rečenicama.

Zvizda se pojavila. _____

Ptiček je pjevao. _____

Kušin je mekan. _____

3	
---	--

17. Izdvoji historizme iz sljedećega niza leksema.

krajcar (novčana jedinica), *tančac* (ples), *jur* (još), *providur* (titula), *musketa* (oružje), *korablja* (lađa), *pramalitje* (proljeće)

historizmi: _____

3	
---	--

8	
---	--

18. Navedi naziv posebne jezikoslovne discipline koja proučava izvanjezične razloge jezičnoga posuđivanja.

_____

1	
----------	--

19. Koja četiri zajednička podstila čine prijelaz između književnoumjetničkoga i publicističkoga stila?

_____
_____

4	
----------	--

U zadatcima 20. – 30. zaokruži slovo ispred točnog odgovora.

20. Kako se još naziva sadržaj jezičnoga znaka?

- A) označitelj
- B) izraz
- C) predmet
- D) označenik

1	
----------	--

6	
----------	--

21. Kakvo je konotativno značenje leksema kad su asocijacije zajedničke svima ili većini govornika hrvatskog jezika?

- A) socijalizirano
- B) leksikalizirano
- C) okazionalno
- D) individualno

1	
---	--

22. U kojoj od navedenih rečenica podcrtani leksom ima konotativno značenje?

- A) Šume borova i jela prostirale su se pred njima.
- B) Središte grada krasile su šume nebodera.
- C) Čuvajmo šume od požara.
- D) Kažu da su šume pluća Zemlje.

1	
---	--

23. Odredi istoznačnice (potpune sinonime).

- A) loviti – hvatati
- B) moćan – jak
- C) slika – fotografija
- D) advent – došašće

1	
---	--

24. Odredi naziv posuđenica *čipka, gulaš, gazda, baršun* prema jeziku iz kojega potječu.

- A) hungarizmi
- B) luzitanizmi
- C) hispanizmi
- D) talijanizmi

1	
---	--

4	
---	--

25. Koja je od navedenih posuđenica usvojenica?

- A) nautika
- B) temelj
- C) bistro
- D) kiosk

1	
---	--

26. Kojemu izvoru hrvatskih prezimena pripada najčešće prezime Horvat?

- A) osobna imena
- B) imena pokrajina, gradova, zemalja
- C) nadimci
- D) zanimanja

1	
---	--

27. Koji je od navedenih leksema egzonim?

- A) iglu
- B) Carigrad
- C) žilet
- D) Berlin

1	
---	--

28. Iz kojega izvora potječe ime Mislav?

- A) iz kršćanskoga sloja
- B) iz sloja posuđenih imena
- C) iz sloja hrvatskih narodnih imena
- D) iz slavenskog sloja

1	
---	--

4	
---	--

29. Koji je od navedenih leksema etnonim?

- A) Madar
- B) Šibenčanin
- C) Beč
- D) zadarski

1	
----------	--

30. Koji je od navedenih leksema točan etnik toponimu Sveta Jana?

- A) Svetojanac
- B) Sveto Janac
- C) Svetojanjanin
- D) Sveto Janjanin

1	
----------	--

2	
----------	--